

Johan Hoogendoorn

Dairytop

Végzettségek:

- Agrártudományi Egyetem, AOC Meppel, Hollandia

Korábbi munkahelyek:

- 1993-2000 Telepvezető egy észak-németországi telepen.
- 2001-2006 Van Drie Group, kereskedelmi vezető és tanácsadó
Fő feladat: Borjú tanácsadó észak-németországi nagy telepeken.
- 2007-2012 Van Triest Veevoeders, kereskedelmi vezető
Fő feladat: Élelmiszeripari melléktermékek takarmányként történő hasznosítása.

Jelenleg:

2012 óta a Dairytop megalapítója, vezetője és szaktanácsadója

Borjúnevelési szaktanácsadás
Borjútakarmányok
Borjak szükséglete

DAIRYTOP
Ihr Kälber Profi

Johan Hoogendoorn

a Dairytop vezérigazgatója és alapítója
Tejelő és borjú specialista

Mi a helyzet a borjúneveléssel?

„Hogyan lehet elérni, hogy egészséges borjút neveljünk és optimalizáljuk a napi testtömeggyarapodást“.

A borjak elhullása átlagosan még mindig 10-15% körül mozog a világon a tejelő állományokban

→ Ezeknek a veszteségeknek több, mint 80%-a a tejelő telepek menedzsment problémáira vezethető vissza.

1 millió tehén = 100.000 elpusztult borjú

80.000 elhullott, mert probléma van a menedzsmenttel!!!!

Nach Christian Koch, 2019

Következmények a tejelő telep számára

- Nem megfelelő üszőutánpótlás
- ↓ jó genetika elveszik
- A túlélő beteg állatok rossz teljesítményt nyújtanak
- ↓ Több szükségtelen előmunka és frusztráció
- Magasabb költségek

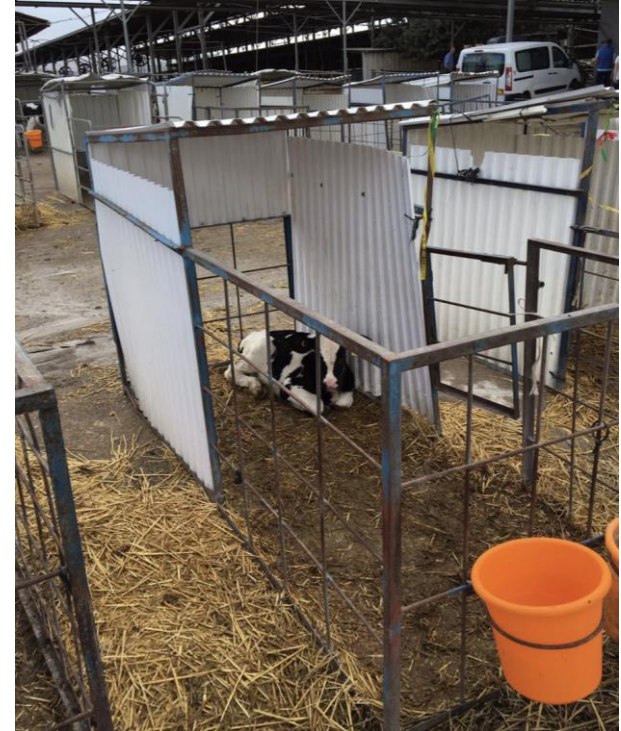
Nach Wesenauer, 2019

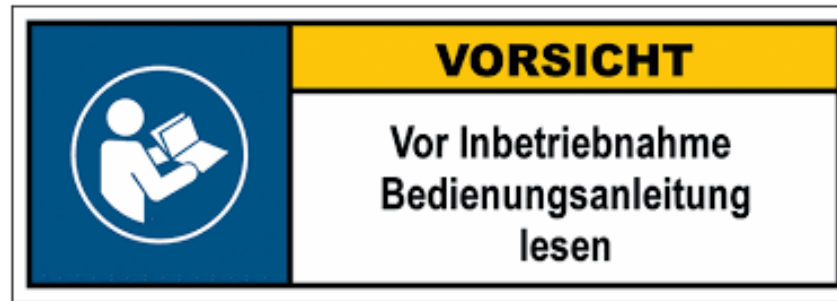

DAIRYTOP
Ihr Kälber Profi

Borjú elhullások okai

- Rossz kolosztrum menedzsment!!!
- Rossz takarmány menedzsment
- Rossz átállás a tejről a szilárd takarmányra
- Rossz higiénias körülmények
- Nem megfelelő csoportosítás és istállózás
- Nem megfelelő a takarmány elérhetősége
- A jó menedzsment ismeretének hiánya
- Nem jól képzett emberek

Mit kell tennem ahhoz, hogy sikeres legyek a borjaimmal?

DAIRYTOP
Ihr Kälber Profi

Mi fontos a borjaim számára?

Adjuk meg a lehető legjobb ellátást!!!!!!

- Kolosztrum menedzsment
- Takarmányozás
- Higiénia
- Borjú elhelyezés
- Kerüljük el az emberek okozta stresszt
- A lehető legjobb szárazonálló tehénmenedzsment

Ellető

Higiénia

- 12 m²/ tehén (optimális: 3 tehén 30 m²-en)
- Jól szellőző, és könnyen tisztítható, vagy fertőtleníthető
- Jó tapadás a padlón
- Tiszta alom és jó megvilágítás
- Max. 3 tehén csoportonként ellésenként
- Jó hozzáférés a takarmányhoz és a vízhez
- Üszők és idősebb tehenek elkülönítése
- Nagyon kíméletes bánásmód késő vemhes tehenekkel
- Rendszeresen tisztítsa az elletőt!!!

Az újszülött borjú elsődleges ellátása

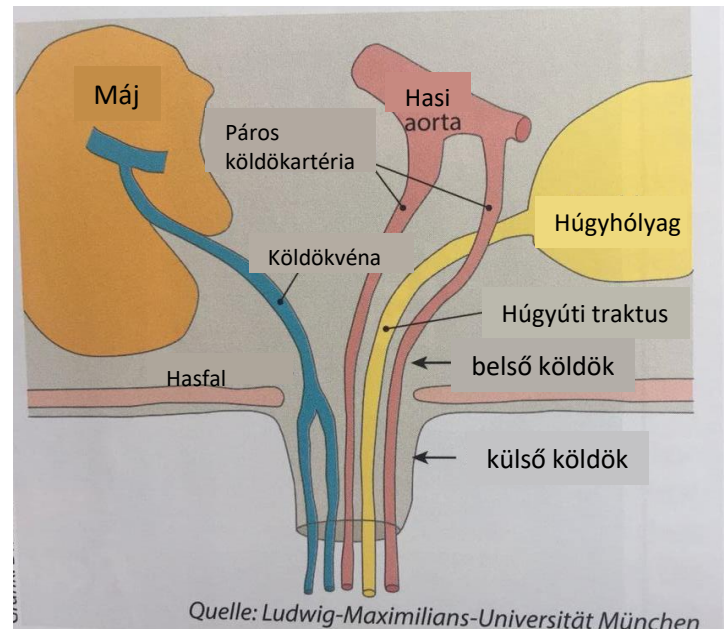
1. Kldk fertőtlenítése.
2. Válassza el a borjút a lehető leg hamarabb a tehéntől.
3. Tegye a borjút egy tiszta, és jól fertőtlenített boxba.
4. 10 fok alatt adjunk neki extra meleget egy infralámpával.
5. Biztosítsa az első kolosztrumot (a testsúly 10%-a).
6. Miután a borjú felszáradt, adjunk r borjkabtt (kb. október-prilis).
7. Tisztítsa meg az itatvdrt, és rakjon új szopkt, és tisztítsa meg a szelepet.
8. Biztostsn friss vizet és borjndt takarmányt.

DAIRYTOP
Ihr Kälber Profi

Borjú elsődleges ellátása

- Köldök fertőtlenítése!!

A jó almozás fontossága (3-s fészek pontszám)

1. A jó alom biztonságos és meleg érzést ad a borjúnak.
2. Hideg napokon nem kell elégetniük a testzsírjukat, hogy felmelegedjenek. Ez kedvező hatással van a korai fejlődésre.
3. A 3-s fészek pontszámmal kevesebb a tüdőprobléma, jobb a növekedés és kevesebb az antibiotikum használat.
4. A borjúkabátok nagyon hasznosak és elősegítik a növekedést.
5. A borjú ösztönösen el akar bújni és aludni.

2-es elhelyezési pontszám:

3-as elhelyezési pontszám :

Mi történik a természetben?

Amikor egy 50 kg-os borjú az anyja mellett van:

- Naponta 6-10 alkalommal szopik.
- Testtömegének kb. 20%-át fogyasztja tejben naponta.
- Naponta 8-12 liter tejet fogyaszt.
 - Naponta 0,9-1,5 kg szárazanyagot fogyaszt.
 - A borjúnak sokkal többre van szüksége, mint gondolnánk.

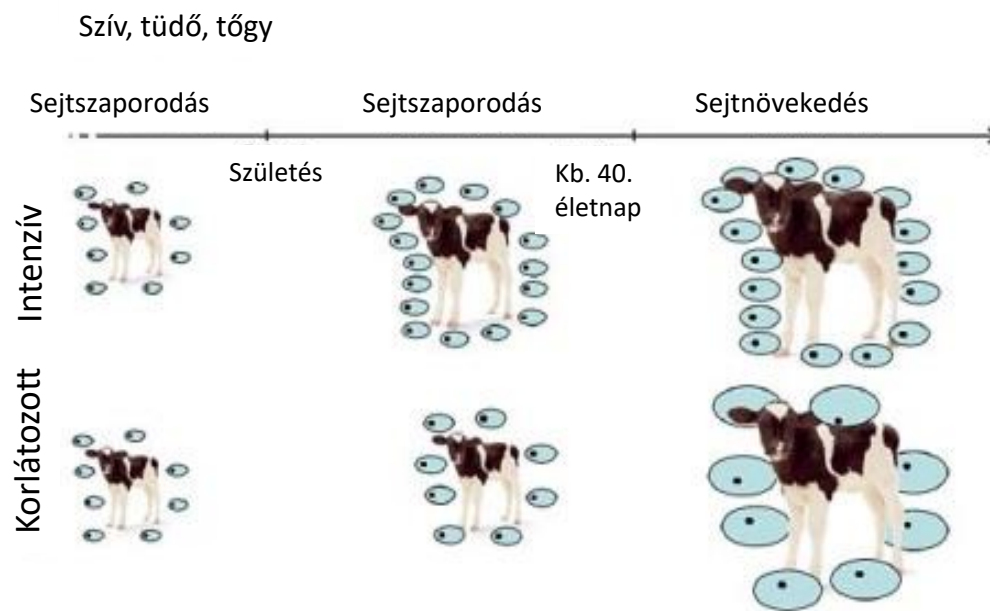
Metabolikus borjúprogramozás

Mit jelent ez?

A fiziológiai és metabolikus emésztési funkciók korai alkalmazkodása a takarmányhoz.

Source: Maccari 2012

Metabolikus borjú programozás

Metabolikus borjúprogramozás

1. Az emlő mirigyes állománya fejlettebb
2. Magasabb termelés az első laktációban (500-1500 liter)
3. Jobb immunrendszer (kevesebb beteg állat)
4. Jobb termékenység
5. Fiatalabb az első ellésnél
6. Nagyobb  letteljes tmény
7. Nagyobb, erősebb  sz k

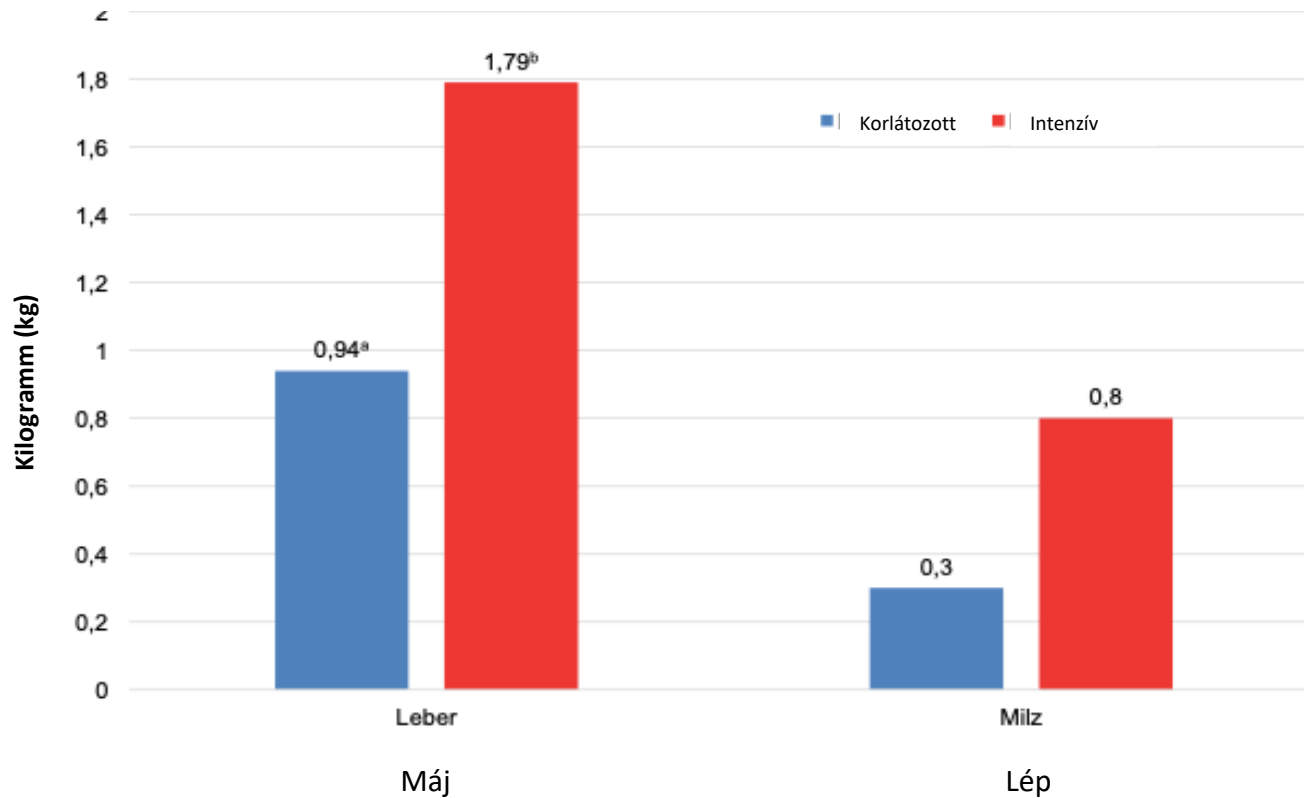
Quelle: Dr. Martin Kaske

A borjak életének első heteiben a legalább 50%-kal intenzívebb takarmányozás hatása a későbbi tejtermelésre

Szerző	Év	Kül. a tejtermelésben, kg
Foldager and Krohn	1994	1405
Foldager et al.	1997	519
Bar-Peled et al.	1997	453
Ballard et al.	2005	700 (200 nap)
Rincker et al.	2006	499
Moallem et al.	2006	1134
Drackley et al.	2007	835
Korst et al.	2017	765

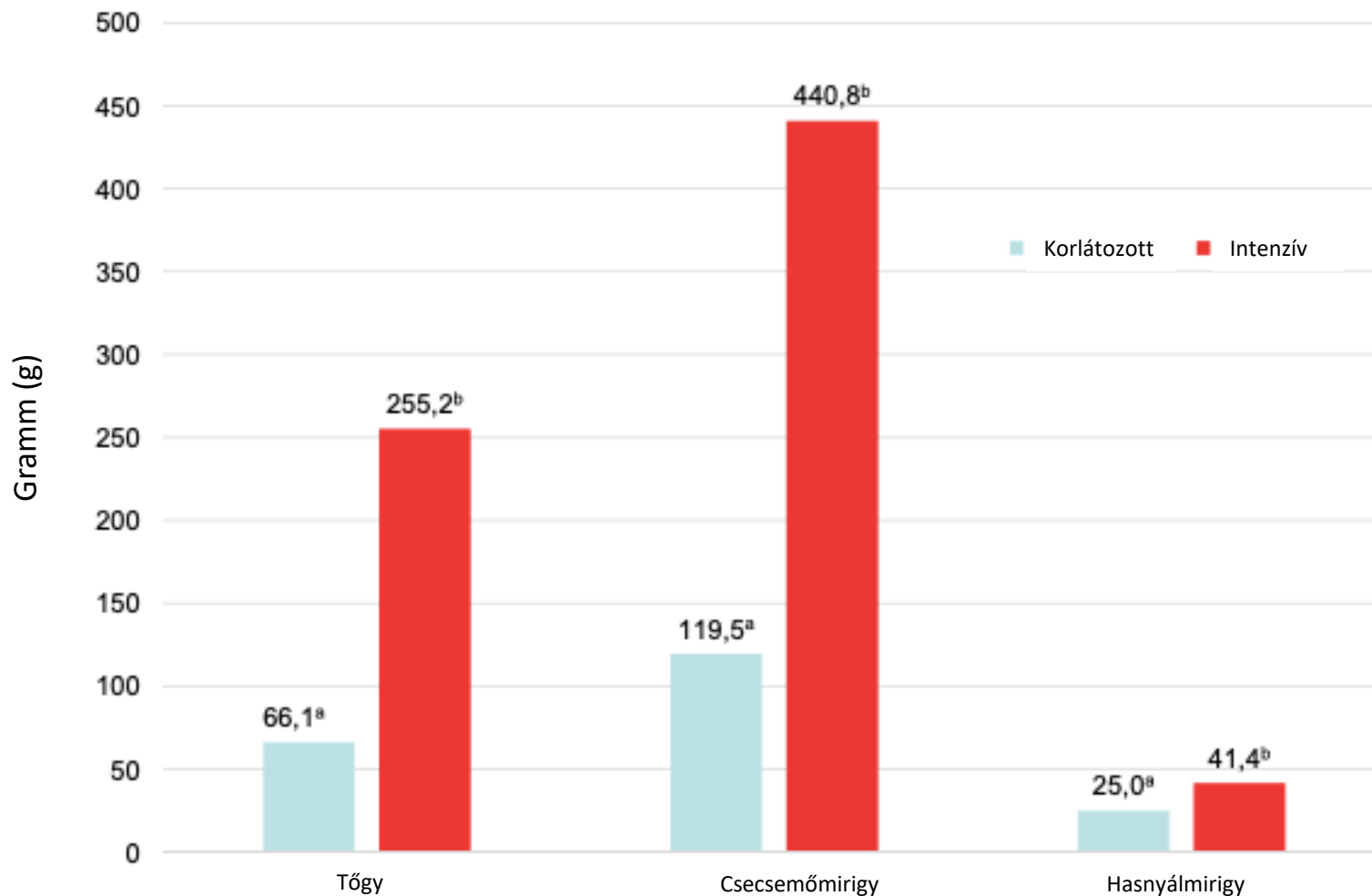
Metabolikus borjúprogramozás

A takarmányozás intenzitásának hatása a szervtömegre
(0,44 kg tejpótló tápszer/nap szemben az 1,08 kg tejpótló
tápszerrel 7 hetes életkor felett)

(Geiger et al., 2016)

A takarmányozás intenzitásának hatása a szervtömegre (0,44 kg tejpótló tápszer/nap szemben az 1,08 kg tejpótló tápszerrel 7 hetes életkor felett)

(Geiger et al., 2016)

Tejitatás

- Az oltógyomor enzimeket termel a tej megemésztéséhez (enzimkeverék pepszinből és renninből).
- A borjúnak szopásra és időre van szüksége, hogy beinduljon ezen enzimek termelődése.
- Minél többet itat, annál nagyobb a jelentősége ezeknek az enzimeknek.
- A tejivás egy rövid szakasza a kérődzők életének, de létfontosságú az egészséges jövője szempontjából! Minél tovább él, annál olcsóbb lesz az Ön befektetése.

Összefoglalva:

A tej itatása szopókás itatórendszerrel, a víz vagy szilárd takarmány etetése pedig nyitott vödrökből történik.

Tejitatás

- A legtöbb tejpótló 21% fehérjét és 17% zsírt tartalmaz.
- A tehéntej 12,5% szárazanyagot, 27% fehérjét és 30% zsírt tartalmaz (sza.). A természetben egy borjú naponta kb. 12 liter tejet iszik.
- Ha tejpótlót használunk, akkor jó minőségű, a legjobb fehérjét tartalmazó tejpótlót vegyük. A metabolikus programozás egyszeri lehetőség az állat megfelelő fejlődésére!!!
- Az újszülött borjú gyomra a tej emésztésére fejlődött ki, ezért a legjobbat etesse!

Intenzív takarmányozási program (3 hét és ad libitum)

Kor (nap)	Tejmennyiség alkalmanként	Napi szilárd takarmány
1-21	ad libitum	Száraz TMR
22-28 (4. hét)	5 l	Száraz TMR
29-35 (5. hét)	4 l	Száraz TMR
36-42 (6. hét)	4 l	Száraz TMR
43-49 (7. hét)	4 l	Száraz TMR
50-56 (8. hét)	3 l	Száraz TMR*
57-63 (9. hét)	3 l	Száraz TMR
64-70 (10.hét)	2 l	Száraz TMR
71-77 (11. hét)	1 l	Borjútáp + száraz TMR
78-84 (12. hét)	1 l (reggelente)	Borjútáp + száraz TMR

2,5-3,0 kg/nap/borjú száraz TMR felvételnél, kezd az etetést az alábbi takarmányadaggal. Erre + 1 kg/nap borjú TMR jön még.

Korlátozott takarmányozási program (1,2 kg szárazanyagfelvétel/nap)

Kor (nap)	Tejmennyiség alkalmanként	Napi szilárd takarmány*
1-56 (8 hét)	4 l	Száraz TMR
57-63 (9. hét)	3 l	Száraz TMR
64-70 (10. hét)	2 l	Száraz TMR
71-77 (11. hét)	1 l	Száraz TMR
78-84 (12. hét)	1 l reggelente	Száraz TMR
85-91 (13. hét)		Száraz TMR
92-98 (14. hét)		Teljes TMR + 2 kg száraz TMR
99-105 (15.hét)		Teljes TMR + 2 kg borjútáp

A következő adagra való áttérés akkor, amikor fejenként 2,5-3,0 kg-ot fogyasztanak naponta.

Szopókás itatók és etetővödrök

Száraz TMR etetése

1. Speciálisan a borjak igényeihez kifejlesztett takarmány.
2. Jól emészthető fehérje- és keményítőtartalom és nagyon jó ízű.
3. Nagyon konzisztens takarmány (a tehenek/borjak nem szeretik a takarmányváltoztatásokat).
4. Nagyon korai bendőfejlődés, ami megakadályozza a választás utáni visszaesést.
5. Magas rosttartalom az acidózis megelőzése érdekében (szalma alapú).
6. Nincs válogatás a takarmányból.
7. A rost/szalma hossza legyen 2-3 centiméter.
8. A nyersfehérje szint legyen 16-19%.
9. ME 10-12 MJ.
10. Mindig biztosítson friss vizet!!

Higiénia

1. Protokollok az etetőberendezések tisztításához.
2. Cserélje ki az etetőberendezéseket rendszeresen (ne túl későn).
3. Gondoskodjon megfelelő kolosztrum itatásról.
4. Előzze meg a legyek elszaporodását.
5. Alakítson ki egy jó előkészítő konyhát az itató-/etetőberendezések tisztítására és kezelésére.
6. Biztosítsa a személyzetnek a megfelelő felszerelést a munkához.

Itató/etető napi tisztítása

Szopókás itató napi tisztítása

Három szakasz menedzselése

- Ellés körüli szakasz (ellési higiénia, kolosztrum és első borjúketrec)
- Tejitatásos szakasz (elegendő, jó minőségű tej itatása a csoportokban)
- Választási szakasz (könnyű hozzájutás a friss vízhez és jó minőségű takarmányhoz)

Ellés körüli szakasz

- Tiszta és száraz ellető
- Gyors elválasztás az anyától
- Köldökfertőtlenítés
- A testtömeg 10%-ának megfelelő kiváló minőségű kolosztrum itatása
- Tegyük a borjút tiszta és jól bealmozott borjúketrecbe
- Kezdje tiszta vödörrel, új szopókával és tiszta szeleppel

Tejitatásos szakasz

- Készítsen kis csoportokat kb. 6 borjúból.
- Adjon kiváló minőségű tejet és itasson eleget.
- Tiszta itató-/etetőberendezéssel dolgozzon.
- Biztosítson könnyű hozzáférést friss vízhez és borjúindítóhoz (száraz TMR).
- Mindig tisztítsa meg és legyen száraz az alom.
- Használjon megfelelő választási stratégiát.

Választási szakasz

1. Jó legyen a hozzáférés a takarmányhoz.
2. Két héttel a választás előtt kezdje meg a következő takarmányra való fokozatos átállást.
3. Tiszta és száraz alom.
4. A választás után két hétig ne helyezze át őket másik csoportba.
5. A választás után duplázza meg a csoport méretét.

Legrosszabb példák

Legjobb példák

Köszönöm a figyelmet!

